

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S030

FIL.30.HR.R.K2.12

23332

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Prednosti i nedostaci utopije**

Prvi tekst

- Blagajna ona, koja se za svakoga zlatom puni, upropašćuje takvo državno uređenje. Jer najprije iznalaze sebi prilike za trošenje i za to preokreću zakone, a u stvari ih ne slušaju ni oni ni žene njihove.
- Prirodno.
- (...)
- Odatle dakle, još jače gramze za novcem i koliko to više cijene, toliko manje cijene krepost. Ili zar nije krepost tako daleko od bogatstva, da kad bi jedno i drugo stajalo na zdjelici vage, uvijek bi nastojalo jedno pretegnuti na protivnu stranu?
- I te kako.
- Kad se dakle u državi cijeni bogatstvo i bogati, manje se cijeni krepost i dobri.
- Očito.
- Vježba se dakle ono, što se svagda cijeni, a odnema se ono, što se ne cijeni.
- Tako.
- Dakle mjesto ljubitelji natjecanja i časti postanu napokon ljubitelji tečenja novca i novaca, pa bogata hvale, dive mu se i vode ga u službe, a siromaha ne cijene.
- Svakako.
- Što ne, tada istom izdaju zakon, kojim odrede kao kamen međaš za oligarhiju određenu svotu novaca i reknu unaprijed, da nema prava na službe onaj, u kojega imovina ne doseže određenu svotu, i to gdje je oligarhija jača više novaca, a gdje je slabija manje novaca. A postižu to ili oružanom silom ili i prije toga zaplaše, i onda postave takvo uređenje. Ili nije možda tako?

Platon, *Država*

Filozofija

Esej

Drugi tekst

Stoga sam u potpunosti uvjeren da nije moguće rasporediti dobra na ravnopravan i pravedan način ili uspješno upravljati ljudskim društvom ukoliko se potpuno ne ukinе privatno vlasništvo. Dokle god ono bude postojalo, daleko najveći i najbolji dio ljudi ostat će pritisnut mučnim i neizbježnim bremenom siromaštva i muka. To breme moglo bi se, priznajem, i ovako malo ublažiti, no isto tako tvrdim da ga je nemoguće potpuno ukloniti. Moglo bi se, primjerice, odrediti da nitko ne smije posjedovati zemlje više od određene granice i svakome zakonom odrediti iznos novca koji smije imati; nekim bi se zakonima moglo osigurati da vladar ne bude suviše moćan, a narod neobuzdan; zatim, da se do visokih služba ne dolazi zakulisnim igrama, da ne budu na prodaju i da za svoj rad ne predviđaju velike troškove jer se u protivnom stvara prilika da se sredstva nadoknade prijevarom i grabežom, a i nužno je da se na te službe postavljaju bogati, dok bi bolje bilo da ih obavljaju sposobni. Takvim, dakle, zakonima, baš kao što se neprekidnom primjenom ljekovitih sredstava pomaže neizlječivo bolesnom tijelu, mogla bi se ova zla ublažiti i smiriti. No dok postoji privatno vlasništvo, nema nikakve nade da će se izliječiti i povratiti dobro zdravlje.

Thomas More, *Utopija*

Filozofija

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „privatno vlasništvo”, „sloboda”, „jednakost”, „raspodjela dobara”, „blagostanje” i „pravednost”.

1. Navedite razloge gomilanja bogatstva i objasnite na koji sve način gomilanje bogatstva prema Platonu šteti krepostima pojedinca.
2. Navedite i objasnite razloge koji prema Thomasu Moreu opravdavaju ukidanje privatnoga vlasništva.
3. Navedite i objasnite koje bi nepoželjne posljedice po slobodu pojedinca mogle nastati ukidanjem privatnoga vlasništva.
4. Objasnite koje oblike društvenih ustrojstava smatrate pravednijim: one koji osiguravaju pravo pojedinca na privatno vlasništvo ili one koji teže ukidanju privatnoga vlasništva.
5. Objasnite što smatrate utopistički neostvarivim u djelima Platona i Thomasa Morea, a što prema Vašem mišljenju predstavlja otvorene povijesne mogućnosti čovječanstva.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. utjecaja imućnih ljudi na donošenje političkih odluka
2. prednosti koje društvu donosi ostvarena i učinkovita jednakost u pravima.

List za čistopis

Ovim se prostorom
koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte
u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom
koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte
u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom
koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte
u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom
koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte
u njega ništa upisivati.

03

Prazna stranica

Prazna stranica

